

LA REGULACIÓ LEGAL DE LA LLENGUA CATALANA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ SOCIAL *

per Jordi MARTÍ I BOTELLA i Mercè BARCELÓ SERRAMALERA

1. LA REGULACIÓ LINGÜÍSTICA EN MATÈRIA DE RÀDIO I TELEVISIÓ
 - 1.1. L'article 21.1 de la Llei de Normalització Lingüística
 - 1.2. L'article 21.2 de la Llei de Normalització Lingüística
 - 1.3. La titularitat estatal en els serveis de radiodifusió i televisió
 - 1.4. El tercer canal de televisió
 - 1.5. La concessió a societats privades

2. LA REGULACIÓ LINGÜÍSTICA EN MATÈRIA DE PREMSA

3. LES ACTIVITATS DE FOMENT

CONCLUSIONS

1. LA REGULACIÓ LINGÜÍSTICA EN MATÈRIA DE RÀDIO I TELEVISIÓ

1.1. *L'article 21.1 de la Llei de Normalització Lingüística*

L'apartat primer de l'article 21 de la llei 7/1983 de 18 d'abril de Normalització Lingüística a Catalunya¹ determina que «La Generalitat ha de promoure la llengua i la cultura catalanes en els mitjans de comunicació propis a què fa referència l'article 16.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. La llengua normalment emprada hi ha d'ésser la catalana». D'aquesta manera es genera per part de la Generalitat una obligació de promoció i d'impuls de la llengua i la cultura catalanes en un àmbit concret: el dels mitjans de comunicació propis, això és, aquells que creï i mantingui la pròpia Generalitat.

Malgrat que en aquest precepte s'empra un mot com promoure, amb un abast certament indeterminat, és la mateixa lletra de la llei la que el concreta

* Aquest treball és la ponència, actualitzada, que els autors presentaren en el seminari *El règim legal del multilingüisme*, que tingué lloc a la Facultat de Dret de la UAB durant el curs 1983-84, i que fou coordinat pel Dr. Antoni Milian i Massana.

1. «DOG», núm. 322, de 22 d'abril.

en el sentit que si bé en els mitjans de comunicació propis no existirà un ús exclusiu de la llengua catalana, aquesta haurà d'ésser la normalment usada.

1.2. *L'article 21.2 de la Llei de Normalització Lingüística*

La formulació de l'apartat segon de l'article 21 és, en canvi, molt més genèrica i d'un abast molt més ampli que s'estén a tots els mitjans de comunicació social sotmesos a la competència o gestió de la Generalitat. Així, correspon al Consell Executiu el desenvolupament reglamentari de la normalització lingüística en aquest àmbit. Tot i que, a diferència de l'apartat anterior, no es precisa quina serà la llengua normalment emprada, sí que s'assenyalen alguns dels criteris que hauran d'orientar el contingut d'aquesta reglamentació, que tindrà per objecte «assegurar la comprensió i millorar el coneixement de la llengua catalana tenint en compte la situació lingüística de l'àrea de difusió en concret». El desenvolupament reglamentari està concebut com una eina de normalització de la llengua catalana,² en el qual si bé no de manera tan explícita com en l'apartat anterior, la mateixa redacció ens porta a suposar que la regulació estarà encaminada envers un procés de normalització, en el qual caldrà tenir el català com a llengua normalment emprada. L'abast i la intensitat de la reglamentació haurà d'ésser en la realitat diferent segons el mitjà de comunicació de què es tracti: així, per exemple, en la ràdio i en la televisió la necessitat d'intervenció de l'administració per a l'ordenació del sector —atorgament de freqüències, concessions d'emissores, etc.— justifica en major mesura una regulació més intensa en aquest àmbit que pot tenir en compte, òbviament, criteris de tipus lingüístic encaminats vers l'objectiu final de la normalització. En la resta de mitjans de comunicació en què no es produeix aquesta necessitat —premsa i publicacions en general— la intervenció dels poders públics revestirà altres formes, no per això menys importants, com poden ésser les subvencions. La destinació de fons públics a aquest sector permet que l'esmentada regulació pugui incloure les condicions necessàries per tal d'ésser-ne beneficiari, sense trencar amb allò que es disposa a l'article 20 de la Constitució, això és, el reconeixement del dret d'expressar i difondre lliurement els pensaments, idees i opinions mitjançant la paraula, escrit o qualsevol altre mitjà de reproducció.³

Una segona observació que es desprèn de l'apartat segon de l'article 21 és

2. Vegeu com aquí la Llei només fa referència de manera exclusiva a la llengua catalana, malgrat que es refereix a la Normalització Lingüística a Catalunya, la qual cosa permet suposar que es parteix de la base de la situació d'inferioritat del català.

3. Aquesta tesi és també la mantinguda pel Tribunal Europeu dels Drets Humans en una qüestió plantejada en relació al règim lingüístic de l'ensenyament a Bèlgica. El Tribunal considerarà que una determinada política de subvencions no es pot considerar arbitrària sempre que s'inspiri en un interès públic. *Annuaire de la Convention européenne des droits de l'homme*, 1968., vol. II, ps. 832 i ss.

la que fa referència a l'abast de la reglamentació que haurà de fer el Consell Executiu. El precepte preveu que s'haurà de circumscriure tan sols als mitjans de comunicació sotmesos a la competència o gestió de la Generalitat, amb la qual cosa se subordina la reglamentació a l'existència de la competència material en aquest àmbit.

D'antuï, cal dir que ens trobem davant d'un dels supòsits excepcionals en què la Llei de Normalització Lingüística recull una interpretació restrictiva de l'article 149.1.27 de la Constitució, que atorga a l'Estat la competència exclusiva per a la regulació de les normes bàsiques de ràdio, televisió i premsa i, en general, tots els mitjans de comunicació social, i trenca d'aquesta manera amb el criteri general de la Llei de regular la normalització i ús de les llengües indiferentment de a qui correspongui la competència material.⁴ El fet és important car, si bé per una banda es produeixen dificultats en la pràctica atesa la dicotomia entre emissió i recepció del missatge en alguns mitjans de comunicació que dificulten una regulació íntegra per part de la Generalitat,⁵ es deixen fora d'aquesta reglamentació alguns dels mitjans de comunicació més importants, com ara les emissores d'OM o la mateixa Radiotelevisió Espanyola a Catalunya.

Ara bé, si l'article 21.2 de la Llei de Normalització subordina, com hem vist, l'abast de la reglamentació als mitjans de comunicació sotmesos a la competència o gestió de la Generalitat, hem de preguntar-nos quins són aquests mitjans de comunicació i quines són les competències de la Generalitat en aquesta matèria. En primer lloc, cal assenyalar que la regulació actual en l'àmbit dels mitjans de comunicació no permet establir, almenys de manera clara, una distinció entre els sotmesos a la competència de la Generalitat i els sotmesos a la competència de l'Estat. Per això el legislador en una redacció hàbil de l'article ha afegit els supòsits de gestió per tal de salvaguardar la reglamentació en tots aquells casos dubtosos en els quals la competència no és atribuïda de manera prou clara a la Generalitat, però sí en canvi la gestió.⁶

Notem, doncs, que en realitat no podem parlar d'uns mitjans de comunicació concrets que estiguin sotmesos de manera específica a la competència de la Generalitat, i que es tracta d'una redacció defectuosa de l'article en qüestió

4. Entre aquests supòsits destaca també el cas dels Registres no dependents de la Generalitat. Vegeu, en aquest sentit, els articles publicats al diari «Avui» els dies 20, 22 i 23 de febrer de 1983 per Josep M. PUIG SALELLES.

En contra de les anteriors tesis, vegeu el Dictamen del Consell Consultiu sobre la Llei de Normalització Lingüística. «Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya», núm. 112, de 17 de gener de 1983.

5. En la pràctica és difícil de poder sostenir que la Generalitat pugui regular la normalització de l'ús de la llengua des d'un punt de vista passiu, és a dir, des de l'òptica dels ciutadans que des del territori de Catalunya reben la influència dels mitjans de comunicació que s'emeten fora de Catalunya.

6. Aquí el legislador ha tingut present l'article 2.2 de l'Estatut Jurídic de RTVE, així com la disposició transitòria vuitena de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que empen només el terme gestió en relació al tercer canal de televisió.

atès que, en l'esquema general d'atribució de competències en matèria de mitjans de comunicació, aquestes són compartides entre l'Estat i la Comunitat Autònoma. D'això deduïm que la Llei es refereix a tots els mitjans de comunicació sobre els quals la Generalitat tingui algun tipus de competència, la qual cosa ens porta a l'anàlisi del seu contingut. Tanmateix, abans d'entrar en la qüestió cal remarcar que les diferents regulacions legals existents fins al moment són, a més de confuses, clarament contradictòries en alguns aspectes, la qual cosa dificulta enormement la possibilitat de donar una interpretació clara que permeti delimitar les competències de la Generalitat en aquesta matèria. Sense ànim de fer un estudi exhaustiu de les regulacions en joc, podem resumir la situació de la manera següent:

Per una banda, trobem l'esmentat article 149.1.27 de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva per a l'establiment de «les normes bàsiques del règim de premsa, ràdio i televisió i, en general, tots els mitjans de comunicació social sense perjudici de les facultats que en el seu desenvolupament i execució corresponguin a les Comunitats Autònomes». En relació amb aquest article, la Generalitat assumeix les competències de desenvolupament legislatiu i execució del règim de radiodifusió i televisió en els termes i casos establerts en la llei que reguli l'Estatut Jurídic de la Ràdio i la Televisió dins el marc de la normativa bàsica de l'Estat. El precepte limita doblement les competències de la Generalitat car, juntament amb les normes bàsiques de l'Estat, s'afegeixen les de l'Estatut Jurídic de RTVE, que suposen a la pràctica una norma en blanc al legislador estatal per determinar les competències de les diferents Comunitats Autònomes, la qual cosa no succeeix amb la premsa, sotmesa només a la normativa bàsica de l'Estat (article 16.2 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya).⁷

Al costat dels preceptes examinats, trobem que en l'àmbit específic de la ràdio i la televisió la manca de precisió de l'Estatut a l'hora de determinar les competències de la Generalitat, s'ha vist a la vegada més enterbolida per la normativa bàsica de l'Estat en aquesta matèria; aquesta normativa ens ve donada per la Llei 4/1980, de 10 de gener, reguladora de l'Estatut Jurídic de Radiotelevisió Espanyola, i es qualifica a si mateixa com el conjunt de normes bàsiques del règim dels serveis públics de la radiodifusió i televisió (article 2.1). Després d'afirmar que es tracta de serveis públics essencials la titularitat dels quals correspon a l'Estat, restringeix les competències de les Comunitats Autònomes respecte de la televisió a la possibilitat que el Govern, prèvia autorització de les Corts, pugui concedir la gestió directa d'un tercer canal de titularitat que es creï per a l'àmbit específic de la Comunitat Autònoma (article 2.2). Això no obstant, la jurisprudència del Tribunal Constitucional ha donat una interpretació menys estricta —com s'analitzarà més endavant— del contingut de l'Estatut Jurídic de RTVE, amb la qual cosa es fa possible a les Comunitats

7. L'article 16.2 de l'Estatut diu textualment: «Li pertoca (a la Generalitat) igualment, en el marc de les normes bàsiques de l'Estat, el desenvolupament legislatiu i l'execució del règim de premsa i, en general, de tots els mitjans de comunicació social.»

Autònomes d'assumir determinades facultats en la resolució de sol·licituds de concessió d'emissores de ràdio en freqüència modulada, en el marc de les disposicions que dicti l'Estat pel que fa a l'atribució de freqüències i potències.

De tota la normativa que s'ha anat esbossant, passem ara a analitzar algunes de les qüestions més importants que s'han plantejat.

1.3. *La titularitat estatal en els serveis de radiodifusió i televisió*

Una primera conseqüència que es pot deduir de la titularitat estatal dels mitjans de televisió i radiodifusió és el fet de correspondre a l'Estat l'establiment del marc jurídic sobre el qual s'hauran d'avenir les regulacions posteriors, entre les quals s'inclouen les disposicions complementàries d'ordre tècnic.⁸

En l'àmbit de la radiodifusió el contingut d'aquesta regulació vindrà completat, a més, pel Decret corresponent del Govern Central que atribueixi les freqüències i potències a les societats privades que hagin d'assumir la gestió del servei públic de radiodifusió (article 2.4 de l'Estatut Jurídic de RTVE).⁹

Quant a la televisió, de la titularitat estatal, se'n deriva, a més, l'existència de l'Ens públic Radiotelevisión Española que exerceix les funcions que pertanyen a l'Estat com a titular dels serveis públics de televisió i radiodifusió. Entre algunes d'aquestes funcions cal destacar la gestió del servei públic de televisió a tot el territori de l'Estat a través dels dos canals actualment existents. En aquest sentit, si bé la reglamentació sobre l'ús de la llengua en aquest àmbit s'escapa de la competència de la Generalitat, la seva regulació haurà de venir donada pel propi Estat Central o, en el seu cas, per la normativa interna de la pròpia RTVE. L'esmentada regulació s'haurà d'establir a l'empara d'allò que disposa l'apartat d) de l'article 4 de l'Estatut Jurídic de RTVE, que recull entre els principis inspiradors de l'activitat dels mitjans de comunicació social «el respecte al pluralisme lingüístic».

Tot i que, de la indefinició del terme «respecte», és difícil donar-ne una interpretació de la qual es dedueixi que en la programació dels dos canals gestionats directament per RTVE s'hagi d'emprar, a més de la castellana, les al-

8. En relació amb aquestes disposicions complementàries destaquem la posició de Miquel de MORAGAS i SPA, que considera que «Todo el redactado del artículo 2.4 pretende esconder las oportunidades políticas y económicas que quedan en manos del gobierno en esta importantísima actividad. Bajo el argumento «técnico» se sustrae al Parlamento una capacidad que le debería ser indiscutible dadas las relaciones entre Éter y Estado.» Miquel de MORAGAS i SPA, *Medios de comunicación y autonomía política* dins el recull de textos: *Cultura y medios de comunicación en sociedades dependientes*, La Corunya 1982.

9. L'article 2.4 de l'Estatut Jurídic de RTVE estableix que: «La atribución de frecuencias y potencias se efectuará por el gobierno previo informe de los servicios técnicos del Ente Público Radiotelevisión Española (RTVE), en la aplicación de los acuerdos y convenios internacionales y de las resoluciones o directrices de los órganos internacionales a los que España pertenece y que vinculen al Estado Español.»

tres llengües oficials de l'Estat, sí que podem afirmar, en canvi, que el principi susdit és rellevant en les emissions del Circuit Català de RTVE circumscrites específicament a l'àmbit territorial de Catalunya.

1.4. *El tercer canal de televisió*

L'organització de l'Estat en Comunitats Autònomes es reflecteix en l'existència d'una televisió adaptada a la realitat cultural de cada comunitat. L'existència d'aquest tercer canal, que completa així l'esquema general de la televisió a l'Estat espanyol, es regula a l'article 1.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Aquest permet a la Generalitat de «crear i mantenir la seva pròpia televisió, ràdio i premsa i, en general, tots els mitjans de comunicació per a l'acompliment dels seus fins». En els termes en què es formula aquest article s'inclou, si bé no la titularitat d'aquests serveis, sí totes les facultats que comporta la creació de qualsevol mitjà de comunicació. Ara bé, ens trobem que en la interpretació que dona la disposició transitòria vuitena de l'Estatut, els termes *regular*, *crear* i *mantenir* no volen dir altra cosa respecte de la televisió, que l'Estat atorgarà en règim de concessió¹⁰ a la Generalitat la utilització d'un tercer canal de titularitat estatal.¹¹ En realitat és pintoresca i sorprenent aquesta tècnica d'aclarir el significat d'un precepte del propi text articulat a través d'una disposició transitòria que, en aquest cas, impedeix l'existència d'un tercer canal independent del Govern Central.¹²

Les prerrogatives que l'Estat assumeix com a titular de la concessió són força extenses. Aquestes vindran determinades, a més del ja esmentat Estatut Jurídic de RTVE, per la Llei 46/1983, de 26 de desembre, reguladora dels tercers canals de televisió, i en darrer terme, pel corresponent decret d'atorgament de la concessió.¹³

En tot cas, i pel que fa a la gestió en relació a la situació legal de la llengua catalana, ens haurem d'atenir fonamentalment a allò que disposa l'apartat

10. La defectuosa redacció de l'article es palesa també en el fet atípic que suposa l'atorgament de concessions entre dues administracions públiques, atès que aquest règim és previst per a portar-se a terme entre els particulars i l'administració. José ESTEVE PARDO, *Las competencias de la Generalidad en materia de televisión* dins l'obra col·lectiva: *Estudi jurídic de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya*, Barcelona, 1981, ps. 88 i ss.

11. La solució donada per l'Estatut basc en aquesta matèria és molt més àmplia, atès que la redacció de la disposició transitòria 6a. es refereix únicament a l'apartat segon de l'article 19 de l'Estatut, en el qual es determina la concessió d'un tercer canal de titularitat estatal; d'aquesta manera se salvaguarda la possibilitat de regular, crear i mantenir una televisió totalment autònoma, tal i com disposa l'article 19.3 del mateix Estatut.

12. Joaquim TORNOS I MAS, *Las competencias de la Generalitat a l'Estatut d'Autonomia*, dins el recull de textos *Comentarios Jurídicos a l'Estatut*, Barcelona 1982, p. 32.

13. La realitat dels fets s'ha avançat a la regulació en aquesta matèria, atès que II l'existència d'un tercer canal gestionat per la Generalitat s'ha produït abans de la promulgació del decret de concessió corresponent.

primer de l'article 21 de la Llei de Normalització Lingüística, car ens trobem davant d'uns dels mitjans de comunicació propis a què fa referència l'article 16.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya; és per això que en ells la llengua catalana haurà d'ésser la normalment emprada.

En contra d'aquest precepte, alguns autors ¹⁴ sostenen que aquest criteri no s'avé amb l'equiparació entre les llengües catalana i castellana a què fa referència l'article 3.3 de l'Estatut.¹⁵ En contra d'aquestes tesis cal precisar en primer lloc, l'evident desequilibri a favor del castellà en la totalitat dels canals de televisió que es sintonitzen en el territori de Catalunya; en segon lloc, l'article 3.3 de l'Estatut es refereix a la igualtat plena quant a drets i a deures, però salvaguardant l'interès general.

Al marge ja d'aquestes consideracions, cal concebre la televisió pròpia de la Generalitat i, en general, la resta de mitjans de comunicació social, com una eina essencial per tal de poder dur a terme l'objectiu normalitzador de la llengua catalana i, alhora, com un element integrador de les cultures immigrants.

Per últim, cal fer esment que la llei reguladora dels tercers canals de televisió restringeix encara més les facultats que la Generalitat té en aquesta matèria, tot i que respecta, almenys en els trets més essencials, l'existència de llengües diferents a la castellana. En aquest sentit, es permet una concurrència entre RTVE i les societats concessionàries dels tercers canals per a l'adquisició de programes i la seva transmissió, sempre que es tracti de Comunitats Autònomes amb llengua pròpia.¹⁶

1.5. *La concessió a societats privades*

Malgrat que la normativa bàsica de l'Estat concretada a l'Estatut Jurídic de Ràdio i Televisió es refereix indistintament a aquests dos mitjans de comunicació, això és, radiodifusió i televisió, cal precisar que ens trobem davant

14. Entre aquestes opinions destaquen les de Joan BUSQUETS i Rodolf GUERRA («Mundo Diario» de 28 de febrer de 1979).

15. L'article 3.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix que «La Generalitat garantirà l'ús normal i oficial d'ambdós idiomes, prendrà les mesures necessàries per tal d'assegurar llur coneixement i crearà les condicions que permetin d'arribar a llur igualtat plena quant als drets i deures dels ciutadans de Catalunya».

16. Emperò aquesta concurrència es matisa de la següent manera: «Cuando exista concurrencia para la adquisición de un mismo programa entre una Sociedad concesionaria de un Tercer Canal de una Comunidad Autónoma con lengua propia y el Ente Público RTVE, aquella podrá en cualquier caso adquirir el mismo programa para emisión exclusivamente en la lengua propia de la Comunidad» (article 15.3 de la Llei Reguladora de Tercers Canals). «No obstante (...) cuando se trate de Comunidad Autónoma con lengua propia, la Sociedad concesionaria del tercer canal podrá retransmitir dicho acontecimiento, pero únicamente en lengua propia (...)» (article 16 de la Llei Reguladora de Tercers Canals).

de dues realitats ben diferents, atès que, d'acord amb allò que disposa la disposició addicional primera, la gestió del servei públic de radiodifusió es realitzarà també assumint la situació actual per les Societats privades a través de concessions. En tot cas —afegeix l'article— correspon al Govern l'atribució de freqüències i potències en aplicació dels acords internacionals subscrits per Espanya i de la legislació vigent.¹⁷

Nogensmenys, el Tribunal Constitucional en una Sentència de 8 de juliol del 1982 concreta la delimitació de l'espai competencial entre l'Estat i les Comunitats Autònomes de la manera següent: el procés d'atorgament de concessions d'emissores de radiodifusió amb modulació de freqüència és un procés compartit entre l'Estat i les Comunitats Autònomes. La competència de l'Estat en aquesta matèria s'estén a les normes delimitadores de la utilització de l'espectre radioelèctric reservat a la radiodifusió sonora en la freqüència modulada i a les normes que regulen les condicions bàsiques o requisits generals per a la prestació del servei, així com l'elaboració dels plans nacionals, la fixació de les condicions tècniques i la inspecció i control de les mateixes.

Es sobre aquesta base que corresponen a la Generalitat les competències específiques objecte d'aquest procés, això és, la resolució de les sollicituds de concessió d'emissores de radiodifusió en freqüència modulada i l'atorgament de concessions d'instal·lació i funcionament, així com la regulació dels procediments d'adjudicació.¹⁸ Entre els criteris possibles a tenir en compte per a l'atorgament de les concessions hi cap lògicament el lingüístic, el qual podrà ser regulat, tant a través de la reglamentació del Consell Executiu —atès que la Generalitat en té la competència material— com els corresponents decrets de concessió.¹⁹

2. LA REGULACIÓ LINGÜÍSTICA EN MATÈRIA DE PREMSA

La Generalitat assumeix, d'acord amb l'article 16.2 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, competències de «desenvolupament legislatiu i execució del règim de premsa i, en general de tots els mitjans de comunicació», de manera que l'únic límit a la seva potestat legislativa es troba en la normativa bàsica de l'Estat.

17. Miquel de MORAGAS SPA assenyalava que «...de ninguna manera puede aceptarse la supuesta neutralidad de la atribución de frecuencias y potencias. En cualquier caso se trata de decisiones políticas, justamente porque se interfieren condiciones técnicas que impiden el libre y universal uso de las ondas». Miquel de MORAGAS. *Op. cit.*, p. 98.

18. Sentència de 8 de juliol de 1982 («B.O.E.», núm. 185 de 4 d'agost). Fonament jurídic vuitè. En sentit semblant es pronuncià també la sentència de 24 de maig de 1982 («B.O.E.», de 9 de juliol).

19. Notem aquí com el criteri lingüístic no s'ha tingut en compte en cap dels decrets que fixen els criteris per a la concessió d'emissores de ràdio en modulació de freqüència que s'han promulgat fins al moment. (Decrets 175/1980 de 3 d'octubre i 83/1981 de 13 d'octubre.)

D'antuvi cal assenyalar l'absència de normes bàsiques sobre la matèria, de manera que es fa necessari deduir-ne els principis essencials de la legislació pre-constitucional en matèria de premsa; aquesta ens ve donada per la Llei 14/1966, de 18 de març.²⁰

El programa general de la premsa és, però, molt menys afalagador donada la tradicional absència d'intervenció dels poders públics, que dificulten una possible reglamentació per part del Consell Executiu en la normalització lingüística. Així com en els mitjans radiofònic i televisiu la necessitat d'una ordenació de les bandes i freqüències d'emissió pot justificar la intervenció dels poders públics, això no es produeix en l'àmbit de la premsa car resta sotmesa a un règim de lliure iniciativa i economia de mercat.

D'aquesta manera, la normalització de la llengua catalana en la premsa haurà de donar-se per altres vies diferents de la reglamentació prevista a l'article 21.2 de la Llei de Normalització Lingüística; així, per exemple, a través de la via de les subvencions, tal i com es determina als articles 22 i 23 de l'esmentada llei. El primer d'ells preveu que podran subvencionar-se «les publicacions periòdiques redactades totalment o parcialment en català mentre —afegeix— subsistiran les condicions desfavorables que n'afecten la producció i difusió». La transitorietat d'aquest precepte pot deixar d'ésser efectiva si considerem que al marge de quina sigui la marxa del procés de normalització, el català es trobarà sempre en una condició desfavorable respecte de la llengua castellana per qüestions de mercat.

3. LES ACTIVITATS DE FOMENT

Amb caràcter general i eminentment enunciatiu, l'article 23 de la Llei de Normalització Lingüística disposa que «la Generalitat ha d'estimular i fomentar amb mesures adequades el teatre, la producció de cinema en català, el doblatge i la subtitulació de pel·lícules no catalanes, els espectacles i qualsevol altra manifestació cultural pública en llengua catalana». En termes semblants es refereix al foment del llibre català per tal de potenciar-ne la producció editorial i la difusió. L'amplitud de l'article permet abraçar, a més dels camps esmentats, «qualsevol altra manifestació cultural pública en llengua catalana», a la vegada que les activitats de «promoció i foment» permeten estendre's a tot tipus de procediment que es cregui necessari, la qual cosa permet d'anar des de les subvencions fins a, per exemple, la publicitat o l'organització de fires.

Finalment, l'esmentat article estableix uns criteris objectius que s'hauran de tenir presents en les activitats de foment; així, aquestes s'hauran de realitzar sense discriminacions i dins les previsions pressupostàries.

20. La doctrina del Tribunal Constitucional a l'entorn del tema de la legislació bàsica s'ha manifestat en diverses sentències de 28 de gener, 8 de juliol i 30 de novembre de 1982 i 28 d'abril de 1983.

CONCLUSIONS

1. Existeixen uns mitjans de comunicació propis de la Generalitat (article 16.3, Estatut d'Autonomia), en els quals la llengua normalment emprada haurà d'ésser la catalana (article 21.1, Llei de Normalització Lingüística).

2. Correspon al Consell Executiu de la Generalitat el desenvolupament reglamentari en matèria de normalització lingüística en els mitjans de comunicació sotmesos a la competència o gestió de la Generalitat. En aquests mitjans, donat que la reglamentació s'encamina vers una normalització de la llengua catalana, serà aquesta també la que s'empri normalment (article 21.2 LNL).

3. La Generalitat no pot entrar en la regulació lingüística dels mitjans no sotmesos a la seva competència o gestió. S'adopta, per tant, un criteri que trenca amb l'esquema general de la Llei de Normalització Lingüística.

4. La titularitat dels mitjans de comunicació és estatal. Així doncs, correspon a l'Estat establir el marc jurídic sobre el qual s'hauran d'avenir les regulacions posteriors. En l'àmbit de la radiodifusió és completa la regulació a través del Decret d'atribució de freqüències i potències. Quant a la televisió, es crea l'ens RTVE, que assumeix la gestió que correspon a l'Estat com a titular.

5. El tercer canal de televisió és també de titularitat estatal, si bé gestionat directament per la Generalitat en règim de concessió. Això no obstant, en tractar-se d'un dels mitjans de comunicació propis a què fa referència l'article 21.1 de la Llei de Normalització Lingüística, el català hi serà la llengua normalment emprada.

6. La concessió d'emissores de radiodifusió amb modulació de freqüència és una competència compartida entre la Generalitat i l'Estat. El criteri lingüístic és un dels que s'haurà de tenir en compte en l'atorgament.

7. Quant a la premsa i els altres mitjans de comunicació social, com que es fa difícil d'incidir reglamentàriament per regular l'ús de la llengua, caldrà tenir també en compte el criteri lingüístic a l'hora de realitzar les corresponents subvencions.

ADDENDA

Una vegada acabada la redacció de l'article, s'ha promulgat amb data 26 de desembre el Reial Decret 22/1984 (BOE de 29 de desembre núm. 312), en el qual es desenvolupa la disposició transitòria vuitena de la Llei reguladora dels tercers canals de televisió i es concedeix a la Generalitat la gestió directa

del tercer canal. Entre els diversos temes tractats, destaquem la regulació de les funcions i la composició de la Comissió Mixta per a l'elaboració del corresponent Pla tècnic per a l'establiment de la xarxa de cobertura del tercer canal, així com per al tractament de qualsevol tema relacionat amb la seva gestió.

